

účelem výplaty vkladu, není ani pak u obžalované naplněna skutková podstata podvodu vůbec, tím méně podvodu dokonaného. B. nepředložila knížku k výplatě sama, nýbrž tuto činnost vykonal J. N., jako posel Z. N., jemuž knížku po jejím zfalšování odevzdala — ať už darovala či svěřila — obžalovaná. Za toto použití knížky jinou osobou mohla by býti obžalovaná činěna trestně zodpovědnou jako pachatelka jen za předpokladu, že buď použila Z. N., po případě J. N. jako nástroje své vůle směřující k vylákání peněz na Městské spořitelně pomocí zfalšované knížky a tím k poškození spořitelny nebo že byla s ním dohodnuta o zfalšování a použití jí zfalšované listiny a oba jednali ve společném úmyslu jako spolupachatelé.

Předpoklad právě uvedený, bez něhož schází na straně obžalované již objektivní pojmový znak podvodu, totiž lstivé jednání za účelem oklamání Městské spořitelny, tedy pozitivní činnost pachatelská, z doznání obžalované neplyne, neboť obžalovaná nedoznala, že Z. N. předložil prostřednictvím svého bratra knížku k výplatě peněz z podnětu obžalované, nevěda o jejím zfalšování a jednáje sám bezelstně nebo dokonce jsa do zfalšování knížky zasvěcen a veden společným zlým úmyslem poškoditi spořitelnu na jejím majetku. Pro úsudek na jakoukoli účast obžalované na předložení knížky dne 17. dubna 1935, a tím pro souvislost mezi doznáním zfalšováním knížky a jejím použitím, ať účast činnou či pouze intelektuální, není ve spisech opory vůbec. Není proto ani po objektivní stránce ospravedlněn závěr na pachatelství obžalované ve směru dokonaného přestupku podvodu podle §§ 197, 461 tr. z. Tím méně je pak opodstatněna doznáním obžalované skutková podstata podvodu po stránce subjektivní.

Obžalovaná nedoznala, že zfalšovala spořitelní knížku v úmyslu poškoditi někoho, zvláště Městskou spořitelnu, na majetku nebo právu. Doznala pouze úmysl oklamati Z. N., totiž pochlubiti se mu, že našetřila větší částku peněz. Úmysl oklamati jiného není totožný s úmyslem poškozovacím a nestačí proto k naplnění skutkové podstaty podvodu. Naopak vychází z doznání obžalované, potvrzeného skutečností četnictvem objektivně vyšetřenou, že N. udal ve spořitelně skutečně nepravé heslo, že sdělila N-ovi úmyslně nesprávné heslo, na které vklad byl vázán, aby nemohl peníze vybrati, kterážto okolnost svědčí o tom, že nebylo jí zamýšleno způsobení škody Městské spořitelně a že použití knížky dne 17. dubna 1935, při němž ostatně žádána byla výplata jen částky 80 Kč ze skutečně vložené částky 147 Kč, nestalo se z jejího podnětu, že tedy knížku zfalšovala bez úmyslu podvodného. Z okolností doznaných obžalovanou, o něž jest odsuzující výrok opřen, neplyne vůbec skutková podstata přestupku podle §§ 197, 461 tr. z., tím méně pak přestupku podle § 320 f) tr. z. a spočívá proto odsuzující výrok na nesprávném použití ustanovení §§ 197, 461 a § 320 f) tr. z.

Čís. 5654.

Zločin podvodu podľa § 50 tr. nov. a § 381, čís. 2 tr. zák., žiadal a prijímal-li štátny obvodný lekár od strán protiprávne odmeny za prehliadky mrtvol a za povolenie pohrebu pred uplynutím pohrebnej lehoty.

(Rozh. zo dňa 1. júla 1936, Zm III 178/36.)

Obžaloba vinila Dr. A. K., štátneho obvodného lekára, z mnohonásobného zločinu podvodu podľa § 50 tr. nov., § 381, čís. 2 tr. zák. a z viacnásobného pokusu tohože zločinu. Obžalovaný spáchal tieto činy tým spôsobom, že vo svojom úradnom postavení predstieral pozostalým po zomrelých osobách, že mu náleží odmena za prehliadky mrtvol a za povolenie predčasného pohrebu, ktorú musí odovzdať štátnej pokladnici, že od nich odmeny za tieto úkony, ktoré mal konať bezplatne, požadoval a prijímal, resp. v niektorých prípadoch sa len pokúsil ich vyberať. Súd prvej stolice sprostil obžalovaného podľa § 326, čís. 1 a 3 tr. p. obžaloby jednak preto, že obžalovaný nepokračoval vo zistených prípadoch úskočne, ale dobromyseľne, jednak preto, že jeho závadná činnosť by mohla tvoriť najvyšš skutkovú podstatu prestupkov podľa § 3 zákona čís. 178/1924 Sb. z. a n., ktoré sú však uplynutím lehoty § 31 tr. zák. prest. premlčané. Odvolací súd na odvolanie verejného žalobcu zrušil rozsudok prvého súdu z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 a) tr. p. a uznal obžalovaného vinným pokračujúcim zločinom podvodu podľa § 50 tr. nov., § 381, čís. 2 tr. zák., pokiaľ sa týka pokračujúcim pokusom tohoto zločinu. V dôvodoch svojho rozsudku uviedol odvolací súd:

»Čo sa právnej otázky týka, hájil sa obžalovaný tým, že podľa § 145, čís. 4 zák. čl. XIV:1876, ktorý je aj teraz v platnosti, mal právo od tých strán, ktoré nepožívaly práva chudoby, žiadať poplatok za prehliadku mrtvol, resp. za povolenie skoršieho pohrebu. Toto stanovisko bolo však mylné.

Podľa § 139 cit. zákona bola služba zdravotne policajná odkázaná do oboru pôsobnosti obcí. § 145 cit. zákona určuje povinnosti obecných a okresných lekárov, ktorých volily obce samé. Naproti tomu ustanovením zákona zo dňa 15. februára 1920, čís. 332 Sb. z. a n. štát prevzal úkony zdravotne policajné a ustanovil v § 4, čís. 10 cit. zákona úkony, ktoré majú vykonať štátne orgány zdravotníctva, teda štátni obecní a obvodní lekári. Je tedy zrejmé, že ustanovenia, ktoré sa vzťahovali na obecných lekárov, neplatia pre štátnych lekárov, ktorých služebné pomery boli určené ustanoveniami zákona zo dňa 24. júna 1926, čís. 105 Sb. z. a n., podľa ktorých menovaným lekárom prislúcha ako štátnym úradníkom ustanovený plat.«

Vrchný súd sa pri tom odvoláva na prípis krajinského úradu v Bratislave, podľa ktorého obecní a obvodní lekári majú podľa platných predpisov tam vypočítaných všetky úkony spojené s prehliadkou mrtvol, ku ktorým patrí aj určenie doby pohrebu, vykonať úplne bezplatne.

Najvyšší súd zmätočnej sťažnosti obžalovaného a jeho zvoleného obhájcu zčasti odmietol, zčasti zamietol.

Z d ô v o d o v :

Bezzákladné sú v smysle § 385, č. 1 a), b), c) tr. p. z tých dôvodov ohlásené zmätočné sťažnosti, že činy obžalovaného nie sú trestné, že prípadne by mohli byť kvalifikované len za prestupok podplatenia, ktorý je však premlčaný, konečne, že je tu vraj dôvod vylučujúci trest-

nosť v smysle § 82 tr. z., že obžalovaný mylne vykladal administratívne predpisy a v dobrej viere vybral odmeny.

Obžalovaný priznal sa k tomu, že vedel, že nesmel žiadať odmenu za prehliadky mrtvol — ktorý úkon patril k jeho služebným povinnostiam ako obvodného lekára, za ktorý — ako to vrchný súd správne vyvodil — podľa platných predpisov nebol oprávnený žiadať odmenu od strán. pred uplynutím 48 hodinovej pohrebnej lehoty môže obvodný lekár povoliť pohreb len z dôvodov verejnozdravotníckych, z čoho je zrejmé a aj obžalovaný musel to vedieť, že aj toto povolenie patrí ku služebným povinnostiam obvodného lekára a ani za tento úradný úkon nepatrí mu zvláštna odmena. Nakoľko teda obžalovaný vedel, že za prehliadky mrtvol nemá nárok na odmenu od strán, musel vedieť, že nemá nárok na odmenu ani za povolenie skoršieho pohrebu, ktorý úkon patrí ku prehliadke mrtvol. Túto vedomosť obžalovaného by nevylučovala ani okolnosť, keby iný úradný lekár bol pred ním tvrdil, že za povolenie skoršieho pohrebu patrí mu odmena od strán. Ponevác obžalovaný úskočne využítkoval nezbehlosť sedliackych ľudí, zo zisťnosti žiadal od nich odmeny za svoje úradné úkony, ačkoľvek vedel, že mu odmeny nepatria, a tieto boli mu zaplatené len preto, lebo poškodení, súc úradnou osobou v obore jej pôsobnosti uvedení v omyl, verili obžalovanému a platili odmeny bez zaviazanosti, mysliac, že sú povinní platiť, a takýmto spôsobom utrpeli škodu, alebo v tých prípadoch, v ktorých poškodení neplatili, smeroval úmysel obžalovaného k podvodnému uvedeniu v omyl a k poškodeniu urazených, totiž k zaplateniu žiadaných odmien nedošlo tu len pre príčinu mimo obžalovaného ležiacu, zakladá čin obžalovaného skutkovú podstatu zločinu podvodu podľa § 50 tr. nov. a § 381, č. 2 tr. z., prípadne jeho pokusu. Nemýlil sa teda vrchný súd ani čo do otázky viny, ani čo do kvalifikácie činu vo smere sťažovateľmi vytýkanom.

Napokon sa poznamenáva, že vrchný súd mylne kvalifikoval trestné činy obžalovaného ako pokračujúci zločin, lebo ide tu o trestné činy, spáchané v podstate síce rovnakým spôsobom, avšak na škodu rôznych poškodených, takže mali byť správne kvalifikované ako samostatné trestné činy, ktoré sú v pomere v § 96 tr. z. označenom. Ponevác však rozsudok vrchného súdu nebol vo výroku o kvalifikácii napadnutý verejným žalobcom, preto najvyšší súd v tomto smere v neprospech obžalovaného nemohol urobiť opatrenie.

Čís. 5655.

Obecní strážník, pokud vykonává dozor nad vězni v obecní věznici, je veřejným úředníkem ve smyslu § 461 tr. zák.

Využije-li tohoto svého postavení k tomu, aby uvězněná žena strpěla jeho pohlavní styky s ní, dopouští se přečinu zneužití úřední moci podle § 475 tr. zák., nikoli pouhého přestupku útisku podle § 1 zákona čís. 309/1921 Sb. z. a n.